

Протокол	<p align="center"> Десето официално заседание на КН на ОПРР 12 юни 2012 г. 9:00 ч. Хотел „Пирин“, гр. Сандански </p>
Предмет:	Десето официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013г.
Участници:	<p> Лиляна Павлова, МРРБ Деница Николова, МРРБ Ирина Захаријева, МРРБ Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ Тамара Кулева, МРРБ, СЦР Антонина Дончева, МРРБ, СИР Юлиян Моллов, МРРБ, ЮЦР Николай Николов, МРРБ, ЮИР Илиана Георгиева, МРРБ, ЮЗР Лазар Лазаров, АПИ Лазарина Стоичкова, АПИ Станислав Гоцов, МТИТС Таня Вълкова, ИА ЕСМИС Ралица Куцарова, МИЕТ Любомир Петков, МИЕТ Ива Якимова, МИЕТ Спиридон Александров, МОСВ Наталия Илиева, МТСР Моника Димитрова, МФ Цветан Стоевски, МЗ Мирослава Стоянова, МОМН Стоян Стоянов, МК Ангел Ангелов, МК Кирчо Киров, МВР Димитър Карагьозов, МС Кристина Хитрова, МС Гергана Митрева, МС Ваня Събчева, РСР, СЗР Димитър Димитров, РСР, СИР Владислав Стойков, РСР, ЮЗР Емил Караиванов, РСР, ЮЦР Марин Кавръков, РСР, ЮИР Даниел Панов, НСОРБ Здравко Сечков, ФРМС Илиана Филипова, БАРДА Иван Бойков, КРИБ Стефан Василев, АИКБ Мирослава Методиева, БТПП Мишо Настев, ССИ Емил Димитров, КТ „Подкрепа“ Карстен Размусен, ЕК Валери Натан, ЕК </p>

	Добринка Михайлова, МФ Карина Караиванова, МФ Василка Костадинова, МФ Стефан Герасимов, ФОНД ФЛАГ Татяна Митова, МРРБ Живомира Гайдова, КРМГ Яна Кирилова, Обединение "Регионални анализи 2014+" Спартак Керемидчиев, Обединение "Регионални анализи 2014+" Десислава Йорданова, МРРБ Снежина Славчева, МРРБ Мария Станевска, МРРБ Румен Боянски, МРРБ Вержиния Милева, МРРБ Диляна Микова, МРРБ Янита Биразова, МРРБ Цветелина Димитрова, МРРБ Надежда Ангелова, МРРБ Иван Попов, МРРБ
Протокол:	Янита Биразова, МРРБ
Въведение:	
<p>Десетото официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. (КН на ОПРР) беше проведено в хотел „Пирин“, гр. Сандански. Присъстваха членове на КН на ОПРР, в това число представители на министерства, агенции, държавни ведомства, сдружения на общини, регионални съвети за развитие и социално-икономически партньори, наблюдатели от Европейската комисия, както и представители на ГД „Програмиране на регионалното развитие“ към МРРБ – Управляващ орган на ОПРР и Секретариат на КН.</p>	
<p>Откриване на заседанието и приветствие от г-жа Лиляна Павлова, Министър на регионалното развитие и благоустройството и Председател на КН на ОПРР, приветствие от г-н Кастен Размусен, ГД „Регионална политика“ на ЕК</p>	
<p>Г-жа Лиляна Павлова откри десетото заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г., като приветства всички с добре дошли. Тя отбеляза, че на заседанието предстои да бъдат взети важни решения, свързани с изпълнението на ОПРР, както и да бъде обсъдена подготовката за следващия програмен период.</p> <p>Темата, свързана с градското развитие все повече ще бъде застъпена в оперативната програма и предвид Стратегия „Европа 2020“ ще продължат интервенциите по този приоритет. Г-жа Павлова посочи, че към момента има публикувани 45 схеми на стойност 3,1 млрд. лв., което представлява 98 % от бюджета на оперативната програма. Сключени са 918 договора на стойност 2,6 млрд. лв., 82 % от бюджета на програмата. Целта на УО на ОПРР е този процент да бъде увеличен до края на годината, така че да се преодолее риска от недоговаряне на средства до края на 2013 г. Размерът на плащанията възлиза на</p>	

758 млн. лв., което представлява 24 % от бюджета на програмата или 30 % от сключените договори с бенефициенти. До края на годината се очаква сключените договори да достигнат 96 % от бюджета на програмата. Г-жа Павлова отбеляза, че занапред бенефициентите са изправени пред предизвикателства, свързани с провеждането на обществени поръчки, сключване на договори с изпълнители до края на 2013 г., за да се избегне риска от недовършени проекти в рамките на настоящия програмен период. В тази връзка, следващото заседание на КН на ОПРР е от изключително значение, тъй като на него ще се вземат решения относно прехвърлянето на проекти за следващия програмен период и пренасочването на освободения финансов ресурс към други проекти. Г-жа Павлова отбеляза, че през 2013 г. трябва да се договори целия бюджет на програмата и да се изплати голям ресурс, тъй като правилото N+3 изисква да се разплатят средства в размера на около 400 млн. евро. Г-жа Павлова изрази надежда, че до края на 2012 г. размерът на плащанията ще достигне 1,4 млрд. лв., което надхвърля планираната сума за годината.

Постигнат е значителен напредък по отношение на реализацията на ключови дейности, една от които е деинституционализацията, при която ОПРР финансира инфраструктура, а ОПРЧР – меки мерки. Към момента са сключени договори с 54 общини, всички определени за конкретни бенефициенти. Стойността на сключените договори е 85 млн. лв., в рамките на които ще бъдат изградени 102 центъра за настаняване от семеен тип и 27 защитени жилища. Друга важна тема е инициативата JESSICA. Избрани са два фонд-мениджъра – един за София, и един за 6-те големи града. Европейската инвестиционна банка изпълнява функцията на оператор на средствата. Въз основа на тръжна процедура са избрани две финансови институции, които да изпълняват функцията на фонд-мениджъри. За София това е ФОНД „ФЛАГ“, а за останалите 6 града – Сосиете Женерал в консорциум с ЕЛАН. Стартирала е дискусиата с потенциалните бенефициенти за това какви проекти да бъдат реализирани. Г-жа Павлова отбеляза, че други важни теми са жилищната политика и енергийната ефективност. Един от основните приоритети не само на ОПРР и МРРБ, но и на правителството, е енергийната ефективност в публични сгради, в жилищни сгради и енергийната ефективност в малки и средни предприятия. Чрез програмата се подпомагат мерки за енергийна ефективност и обновяване на българските домове. За конкретен бенефициент е определена Дирекция „Жилищна политика“ в МРРБ, с която има сключен договор за безвъзмездна финансова помощ. Със средства на програмата е обявена процедура и избрана банка, която да изпълнява функцията на фонд-мениджър, преодоставяйки нисколихвени кредити, посредством които гражданите, които желаят да получат безвъзмездна помощ могат да съфинансират своята част. Реалното подаване на документи започва на 1 юли 2012 г., като се има предвид, че преди това е проведена информационна кампания във всички 36 града-бенефициенти. В момента се провежда процедура за избор на проектни мениджъри. Такива са избрани за Звеното за изпълнение на проекти, за конструктивно обследване и техническите паспорти на сградите. Г-жа Павлова каза, че друга важна тема, отбелязала сериозно развитие е интегрираният градски транспорт. Одобрен е проектът на Община Бургас, по който вече е започнало изпълнение на дейностите. За втория голям проект по смисъла на чл. 39 на Регламент № 1083/2006 г. на Столична община се очаква да бъде получено одобрение от страна на Европейската комисия в близките дни. Свои проекти за интегриран градски транспорт са подали и останалите големи градове в България – Пловдив, Варна, Стара Загора, Русе и Плевен. Проектите им са одобрени за финансиране, като 4 от тях са малки проекти по смисъла на регламента, и съответно се нуждаят единствено от положителната оценка на Управляващия

орган. Предстои сключване на договори с бенефициентите. Тъй като проектът на Община Варна е третият голям проект по смисъла на чл. 39 на Регламент № 1083/2006 г., след получено становище от JASPERS и одобрение, апликационната форма ще бъде изпратена за последващо одобрение от ЕК, тъй като е на стойност над 50 млн. евро.

Г-жа Павлова постави акцент върху темата за градската среда. От договорените средства в рамките на програмата 222 млн. лв. по 41 договора на 41 общини са предназначени за подобряване на градската среда. От тях усвоени са 51 % или 110 млн. лв. Инвестициите за развитие на големите градове в страната са най-видими и достъпни за хората, ето защо към тези инфраструктурни промени се отбелязва най-положително отношение от страна на населението. Тази тема допълнително ще бъде засегната във връзка с предложени промени в програмата, които още предоставят възможност на нови общини или общини с реализирани проекти за градска среда да кандидатстват за финансиране в рамките на настоящата година. Като част от подготовката за следващия програмен период с основен фокус градско развитие, всички 36 големи общини са получили финансиране за изработване на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. Голяма част от тях вече са в процес на изпълнение, тъй като всички общини трябва да определят своите зони за въздействие до септември 2012 г., след което да пристъпят към реализиране на своите планове в рамките на проектите, които смятат да подготвят. Г-жа Павлова отбеляза, че на настоящото заседание ще се вземе решение за пренасочване на целия спестен ресурс по линия на всички приоритетни оси за новата схема „Зелена и достъпна градска среда“, с изключение на средствата, предназначени за Министерство на културата като конкретен бенефициент по две приоритетни оси – Приоритетна ос 1, по която се финансира инфраструктура и Приоритетна ос 3 за развитието на културен туризъм.

Г-жа Павлова изтъкна, че програмирането на следващия програмен период продължава да набира скорост. До края на юни 2012 г. официално ще бъде сформирана работна група, която ще има задачата да разработи следващата оперативна програма. Първите резултати от социално-икономическия анализ също ще бъдат готови до края на юни. Този анализ няма да се използва само за целите на ОПРР, а ще бъде предоставен и на останалите секторни министерства, както и на Министерство на земеделието и храните, тъй като в ПРСР в рамките на следващия програмен период ще се наблегне на инвестиции в големите градове. Освен социално-икономическото развитие и разпределението на градските зони за въздействие, от голямо значение е принципът за разграничение на районите – градски и селски. Тези въпроси ще бъдат изяснени, след като бъде завършен проектът за изготвяне на Национална концепция за пространствено развитие. Този документ ще създаде представа за цялостното развитие на територията на страната в рамките на районите на ниво NUTS II. Г-жа Павлова каза, че е осъществен анализ относно елементите, които следва да залегнат в следващата оперативна програма, въз основа на интегрираните планове за градско възстановяване и развитие. Всички общини, бенефициенти по програмата ще получат целенасочено финансиране за интегрирани проекти за градско развитие, включващи градска среда, градски транспорт, интервенции свързани с превенция на риска, общинска, здравна, социална, културна и спортна инфраструктура. В бъдещата оперативна програма енергийната ефективност ще продължи да бъде актуална и отново ще бъде насочена в 3 категории – публични сгради, жилищни сгради и социална жилищна политика. Към настоящия момент сектор туризъм остава в рамките на ОПРР, като отделна приоритетна ос. Ще бъде застъпено тристепенно финансиране на туризма – национален туризъм чрез МИЕТ, туризъм

на местно ниво за развитие на туристически атракции, както и културен туризъм, където МК следва да реализира инвестиции в тази насока. Ще продължи прилагането на инструменти от типа JESSICA, като трябва да се прецени дали инициативата има ли потенциал за инвестиции, които генерират приходи в повече от 7-те големи града. Г-жа Павлова благодари за вниманието и даде думата на г-н Карстен Размусен.

Г-н Карстен Размусен посочи, че периодът, в който се намира страната в момента е труден, тъй като усилията на УО са съсредоточени върху изпълнението. Забелява се, че някои от бенефициентите забавят осъществяването на проектни дейности в по-голяма степен от предвиденото. Това може да бъде ценен урок за следващия програмен период. Управляващият орган е целенасочен и активен в изпълнението на сложни инициативи, например интегрирания градски транспорт. Направените стъпки в посока деинституционализация също заслужават да бъдат отбелязани. Предстоящата година се очертава като трудна, а следващата – още по-трудна, тъй като поставените цели не могат да бъдат променени. Прилагането на правилото N+3 предполага усвояване на договорените средства през 2010 и 2011 г. До 31 декември 2014 г. Европейската комисия чрез МФ следва да възстанови всички средства по програмата. Направени са различни прогнози. Трябва да се търсят начини процесите да бъдат съкратени и да не се допуска тяхното блокиране. В тази връзка, той призова КН да бъде достатъчно гъвкав и да подкрепя УО относно предложенията за реалокация на средства. Тъй като изразходването на всички спестени средства е голямо предизвикателство, той изрази надежда, че на УО ще бъде даден мандат да извърши необходимото за усвояване на средствата. Възможно е да се наложи реалокация на средства, след което КН да бъде информиран за направената промяна. Следващият програмен период ще бъде изпълнен с много предизвикателства – организиране на дейностите, свързани с интегрираните планове за градско възстановяване и развитие; укрепване на административния капацитет на общините. ЕК е доволна от постигнатото от страна на местните власти, но отчита твърде бавно протичащите процеси на изпълнение. Една от възможните причини е липсата на ресурси и капацитет. Европейската комисия поощрява усилията на правителството за подготовката и разпределянето на средства за програмирането на следващия програмен период. Новият период не може да стартира без готови проекти, както през 2007 г.

Приемане на протокола от деветото заседание на Комитета за наблюдение

По първа точка от дневния ред, „*Приемане на протокол от деветото заседание на КН на ОПРР*“, г-жа Лиляна Павлова посочи, че след предварителното му изпращане за съгласуване и отразени коментари и бележки, протоколът е изпратен в окончателния му и ревизиран вариант до всички членове на КН. Допълнителни коментари и бележки не бяха направени и протоколът бе приет единодушно.

Взети решения:

Решение 1

КН приема протокола от деветото заседание на КН на ОПРР.

Информирание за проведени писмени процедури на КН

По следващата точка от дневния ред, *„Информирание за проведени писмени процедури“*, г-жа Павлова даде думата на г-жа Деница Николова.

Г-жа Деница Николова отбеляза, че в периода между предишното и настоящото заседание са проведени 3 писмени процедури за вземане на решения. През януари и февруари са проведени 2 писмени процедури. През януари са взети 3 основни решения, а именно: КН одобрява наличния освободен финансов ресурс в размер на 7,8 млн. лв. (3,9 млн. евро) от Приоритетна ос 2, Операция 2.1, схема „Подкрепа за устойчиво и интегрирано местно развитие чрез рехабилитация и реконструкция на общинска пътна мрежа“ да бъде пренасочен към Приоритетна ос 1, Операция 1.4, схема „Зелена и достъпна градска среда“. По отношение на второто решение са одобрени конкретни бенефициенти по Операция 1.1 „Социална инфраструктура“ и Операция 4.1 „Местно развитие и сътрудничество“ – общини, на чиято територия са разположени общински лечебни заведения, съгласно Изменение и допълнение на Концепцията за преструктуриране на системата на болнична помощ в Република България, приета с решение от заседание на МС, проведено на 14.12.2011 г. В рамките на същата писмена процедура е взето решение да се пренасочи финансов ресурс в размер на 3 млн. лв. (1,5 млн. евро) от схема „Подкрепа за междурегионално сътрудничество и обмен на най-добри практики“ в рамките на Операция 4.2 „Междурегионално сътрудничество“ към Операция 4.1, схема „Подкрепа за прилагане на мерки за енергийна ефективност в общинската образователна инфраструктура на 178 малки общини“. Всички тези решения са отразени в изпратената за ревизиране оперативна програма в началото на март 2012 г. до ЕК.

Втората писмена процедура е свързана с обхвата на Операция 1.5 „Системи за устойчив градски транспорт“, Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, като е включена следната допълнителна дейност: „Провеждане на проучвания и разработване на стратегически документи, включително за следващия програмен период, за прилагане на единна политика в областта на транспорта и транспортната инфраструктура и за въвеждането на адекватни модели на управление“. Второто решение при проведената втора писмена процедура е свързано с одобряване на 36-те общини-центрове на агломерационни ареали, съгласно Приложение 3а на ОПРР, да бъдат определени като конкретни бенефициенти по Оперативна програма „Регионално развитие“, Приоритетна ос 5, Операция 5.3 „Изграждане на капацитет на бенефициентите на ОПРР“ за разработване на инвестиционни проекти в пълна степен на проектна готовност (project pipeline), за кандидатстване за финансиране през следващия програмен период 2014-2020г. в рамките на бъдещата регионална оперативна програма.

През май 2012 г. е осъществена писмена процедура за изнасяне и настаняване на ГД „Програмиране на регионалното развитие“ в рамките на Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“, Операция 5.1 „Програмиране, управление, мониторинг, оценка и контрол“, с бюджетна линия в размер на 3,5 млн. лв. (1,8 млн. евро) с включен ДДС за период от 3 години (2013-2015 г.) за наем на подходяща сграда извън МРРБ, за гарантиране на нормалното и успешно осъществяване на всички работни процеси, обвързани с изпълнението на ОПРР. В рамките на тази писмена процедура са получени коментари от МС за анализиране на възможния потенциал на съществуващи сгради публична държавна собственост, които биха могли да бъдат използвани в посока УО да бъде изнесен в такава сграда. Получено е официално становище от Дирекция „Държавна собственост“, че не съществува сграда, която отговораря на поставените изисквания на УО в краткосрочен план по отношение на обща площ, капацитет за работни места, необходимост от голям брой хранилища, зали за оценителни комисии. КН разполага с необходимите положителни становища за вземане на решение и обособяване на бюджетна

линия. Г-жа Николова добави, че към настоящия момент всички процедури са реферирани към ревизията на програмата, която е изпратена за одобрение от ЕК.

Г-н Валери Натан заяви, че по отношение на средствата от техническа помощ за разработване на инвестиционни проекти, за ЕК е от значение да подкрепи тази мярка. При наличие на допълнителни спестени средства е препоръчително да се задели допълнителен ресурс за седемте големи града. По отношение на наемането на сграда за нуждите на УО на ОПРР, ЕК подкрепя направеното предложение, тъй като условията на работа не са добри, а за ЕК подобен тип разходи са напълно допустими.

Г-жа Павлова благодари на г-н Натан за подкрепата и потвърди, че средствата по линия на техническа помощ, предоставени на общините за подготовка на проекти ще бъдат увеличени, когато местните власти започнат да внасят повече проекти.

Представяне, обсъждане и одобрение на Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2011 г.

По т. 3 от дневния ред, „Представяне, обсъждане и одобрение на Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2011г.“, г-жа Павлова даде думата на г-жа Деница Николова.

Г-жа Деница Николова отбеляза, че в рамките на 2011г. са обявени 10 схеми за безвъзмездна финансова помощ, които представляват 22% от бюджета на програмата. Одобрени са 2 рамкови програми с 325 проектни предложения, сключени са 280 договора на обща стойност 385 млн. евро. В рамките на изплатените средства за 2011г., които са в размер на 138 млн. евро може да се каже, че за 2011г. се постигна ускоряване на темпа на разплащане над 2 пъти спрямо 2010г., независимо от това УО е наясно, че този темп е недостатъчен, за да се постигне правилото $N+3$ в процеса на усвояване на средствата по начин, по който да бъдем максимално ефективни. Сертифицираните средства през изминалата 2011г. са в размер на 53 млн. евро, което е крайно недостатъчно. Следва да се отчете обстоятелството, че през 2011г. ОПРР се сблъска и с най-големите си предизвикателства по отношение на подобряване на системите за управление и контрол по начин, по който да се подсигури правилното разходване на средства от гледна точка на провеждане на процедури за обществени поръчки, както и физическо изпълнение на проектите. През 2011г. имаме 68 приключили проекти, което е малко по-ниско от 2010г., когато бяха общо реализирани 72 проекта. По отношение на изпълнението на прогнозите по LOTNAR и правилото $N+2$, $N+3$, декларираните разходи от УО пред СО са в размер на 164 млн. евро. Част от тях на практика следваше да бъдат препотвърдени от страна на УО, така че не цялата сума бе отчетена към ЕК като реализирани сертификати. Общата стойност на сертифицираните от СО разходи по ОПРР от началото на програмния период до края на 2011г. представлява 11% от бюджета на програмата. По отношение на постигане на правилото $N+2$, $N+3$ минималната цел за постигане към края на 2011г. беше отчитане на разходи в размер на 39 млн. евро. В рамките на отчетната година са сертифицирани разходи в размер на общо 152 млн. евро от началото на оперативната програма, т.е. към края на 2011г. няма реализиран риск за автоматично освобождаване на средства от програмата и възстановяването им към ЕК. В рамките на годината бе одобрен и нов Процедурен наръчник, който актуализира всички системи за управление и контрол и най-вече тези в частта за законосъобразност на провежданите обществени поръчки от страна на бенефициентите. През 2011г. вследствие на установени слабости в системите за

контрол беше извършена повторна препроверка на верифицирани от УО разходи, като броят на препроверените проекти е 155, стойността им - над 77 млн. евро и са наложените финансови корекции в размер на близо 6 млн. евро. Това е същевременно и годината, през която се получаваха много сигнали за нередности както по отношение провеждането на обществени поръчки от бенефициентите, така и касаещи качеството на изпълнение на проектите. Обработени са над 200 сигнала, като са получени 260 сигнала. В резултат на всички препроверки са регистрирани 68 нередности. Г-жа Николова изтъкна, че вследствие на подобрените системи за управление и контрол реално се наложи подсигуряване капацитета на УО от гл. т. най-вече на обработка на сигнали за нередности. В тази връзка УО обособи сектор Нередности, в рамките на който бяха одобрени допълнително 9 щатни бройки, които бяха максимално бързо заети. През 2011 година бяха разработени също така Методически указания относно изпълнението на проектите по оперативната програма и налагането на финансови корекции при неизпълнение на клаузи от договорите. През същия период се проведе и тръжна процедура в подкрепа на УО за подсигуряване на инвеститорски контрол, т.е. още един контрол с оглед подсигуряване в най-голяма степен на постигане на стандартите за качество на изпълнение, които, както се установи, в някои от случаите не отговарят на изискванията. В рамките на тази процедура бе избран един изпълнител по една от обособените позиции, а останалите бяха прекратени. По отношение на изпълнението по приоритетни оси, по ос 1 има договорени средства в размер над 180 млн. евро, като 3 пъти по-малко са изплатените и 3 пъти по-малко сертифицираните. В тази връзка УО осъзнава всички рискове и са предприети мерки и действия, с които да се ускори процеса на верификация и сертификация. Реализираните проекти са в посока изпълнение на мерки в образователна и културна инфраструктура, като е налице изпълнение и на индикатора *брой облагодетелствано население от малцинствените групи*. По отношение на втора приоритетна ос, където са фокусирани средствата за конкретния бенефициент АПИ, договорените средства са в размер на 84 млн. евро, изплатените средства – 53 млн. евро, а сертифицираните – 25 млн. евро. Сключени са 15 нови договора, които представляват IV-та фаза от реализацията на СРИП. Приключени са 5 проекта за рехабилитация на общински пътища и в резултат са рехабилитирани 33 км. общински пътища. Г-жа Николова отбеляза, че през 2010-2011г. са сключени преобладаващата част от договорите, касаещи финансиране на туристически атракции и от тази гл.т. ос 3 е с най-слабо изпълнение. Договорените средства са 77 млн. евро, изплатените – 7,5 млн. евро и са сертифицирани само 48 хил. евро. Очаква се през 2012 и 2013г. именно тази приоритетна ос да търпи изключителна динамика. По приоритетна ос 4, в рамките на която се финансират по-малките общини, са договорени 33 млн. евро, сертифицирани са 3,7 млн. евро. Приключени са 33 проекта за образователната инфраструктура, превенция на свлачища и др. По приоритетна ос 5 Техническа помощ са договорени 7 млн. евро, сертифицирани - 1,6 млн. евро и са приключили 5 проекта. Осъществена е средносрочната оценка на ОПРР, извършено е проучване на съществуващия опит и анализ за приложимостта, изготвени са насоки за схемата за промотиране на културни иновативни събития. Изпълнен е и анализ на възможните потенциални варианти за структура и програмиране за 2014-2020г. Осъществявани са текущо мерки за информация и публичност, като са проведени 10 информационни дни по схеми за БФП, 17 официални церемонии по подписване на договори, поставени са над 250 билборда, изработени са рекламни и информационни материали. Г-жа Николова също така отбеляза, че в рамките на съгласувателната процедура за Годишния доклад за 2011г. са получени 10 коментара, които са от техническо естество. Всички са приети с изключение на два от тях, получени от страна на МС.

Първият коментар е по отношение на информацията за физическия напредък по програмата, като препоръката на МС е да се включи кумулативна таблица за финансовото изпълнение на програмата. Понастоящем и съгласно препоръки на ЕК относно предходни доклади за изпълнение на програмата, този физически напредък по ОПРР се отразява в рамките на всяка една приоритетна ос. По отношение на втория коментар, свързан с постигнатите резултати и анализ на напредъка, на практика коментарът на МС е, че е налице несъответствие на информацията в ИСУН с тази от доклада относно публикуваните схеми. След направена проверка УО потвърждава, че схемите обявени в рамките на отчетната 2011г. са 10 и информацията в ИСУН е актуална.

Г-жа Павлова допълни, че цифрите в годишния доклад са договорени, изплатени и сертифицирани средства в рамките на 2011г.

Г-н Валери Натан поздрави УО с изключително атрактивното издание на Годишния доклад, което би могло да бъде въведено като добра практика. По отношение на съдържанието на доклада ЕК може да коментира официално след неговото одобрение от КН и изпращането му за съгласуване. От чисто неформална гледна точка може да се каже, че докладът е много добре разработен, спазени са всички изисквания по регламент. Частта свързана с проблемите при изпълнението е изключително важна. Най-същественият проблем, който изпъква е забавянето на тръжните процедури, като освен споменатото забавяне поради обжалване на тези процедури, е налице и съществуването на една група проекти, при които има относително голям праг между одобрението им от УО и провеждането на тръжните процедури.

Г-жа Павлова благодари на г-н Натан за коментара и даде думата на г-н Иван Бойков.

Г-н Иван Бойков каза, че проблемът не е в обжалванията, а в подготовката на тръжните процедури и провеждането на търговете. Проблемът се анализира внимателно от Камарата на строителите и КРИБ и се прави мониторинг на обявления за провеждане на обществените поръчки. Около 30% от поръчките са с дискриминационни изисквания. В последната година масово се дописват изисквания по сертификация по ISO и всякакви други сертификати, които са ненужни в строителната дейност. Този проблем не е свързан само с ОПРР, а се отнася и за другите програми.

Г-жа Павлова благодари на г-н Бойков и обърна внимание на обстоятелството, че УО е установил този проблем и единственият начин, по който се решава в рамките на програмата е на ниво предварителен контрол. Бенефициентите като възложители имат право да не се съобразят с коментарите на УО, имало е и такива случаи, като в последно време са наложени финансови корекции именно поради наличие на дискриминационни критерии. Това е важна тема на която трябва да се обърне внимание и на годишното събрание на НСОРБ.

Г-н Даниел Панов изрази удовлетворението от работата с УО, като представител и член на УС на НСОРБ. През изминалата година контактите бяха много добри и от самия доклад е видно, че работата на УО е на високо ниво. Той изказа удовлетворение и от последните обучения на МРРБ в областта на програмата за енергийна ефективност на частни сгради. Проведеното обучение в отделните общини предизвика голям интерес в гражданите и бяха поставени много въпроси. Като основен проблем при изпълнение на оперативните програми, той изтъкна необходимостта от ускоряване на темповете за одобряване на екипите по проектите. При смяна на екипите - също се забелязва забавяне. В допълнение, е необходимо също така да се ускори процеса на осъществяване на предварителния контрол на тръжните документи, както и исканията за плащане да бъдат верифицирани по-бързо.

Г-жа Павлова предложи за одобрение Годишния доклад по изпълнение на ОПРР за 2011г.

По представения Годишен доклад нямаше допълнителни коментари и бележки и той бе одобрен единодушно от членовете на КН.

Взети решения:

Решение 2

КН одобрява Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2011г. и дава мандат на УО на ОПРР да направи необходимите промени за отразяване на направените препоръки и коментари.

Постигнати резултати и предизвикателства при изпълнението на ОПРР

По следваща точка от дневния ред, „Постигнати резултати и предизвикателства при изпълнението на ОПРР“, г-жа Павлова даде думата на г-жа Николова.

Г-жа Деница Николова отбеляза, че от началото на изпълнение на програмата до момента са публикувани 45 схеми за предоставяне на БФП или 98 % от бюджета на програмата. Броят на подадените проекти е 1731. Към края на 2012 г. се очаква сключените договори да надхвърлят 1000, а общия размер на договорените средства да достигне 96 %. Необходимо е регулярно да постъпват искания за плащане от бенефициентите, за да може да се реализират стойностите за изпълнение на прогнозите. Договорените и изплатени средства между приоритетните оси са разпределени плавно. Изоставане има по отношение на договарянето по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“. Това забавяне ще бъде компенсирано в рамките на 2011 и 2012 г. с предвидените ресурси, с които следва да се финансират 26-те големи града за подготовка на инвестиционни проекти за следващия програмен период. Предстоят разплащания по Приоритетна ос 2 с конкретен бенефициент Агенция „Пътна инфраструктура“, предвид реализираните проекти за рехабилитация на втори и трети клас пътища, както и проекти за общинска пътна мрежа. По-нисък е темпът на разплащания и усвоените средства по Приоритетна ос 3. УО на ОПРР очаква тази тенденция да се промени в положителна посока през 2012 и 2013 г., когато ще бъдат приключени проектите за туристическите атракции. Относно изпълнението на прогнозите по LOTNAR и съответно прилагане на правилото N+2/N+3, към настоящия момент, при прогноза 86 % от бюджета на ОПРР да бъдат договорени до края на май 2012 г., реално постигнати са 95 % от нея. До края на юни 2012 г. това ще бъде компенсирано със сключване на договорите за 5-те големи града за интегриран градски транспорт. При верифицирането на средствата се наблюдава изоставане. Към края на юни са реализирани 81 %, т.е. размерът на верифицираните средства е 22 % от размера на договорените или 18 % от бюджета на програмата. Относно сертифицираните средства – прогнозата е до 31.06.2012 г. да бъдат сертифицирани 14 % от бюджета на програмата. Към момента сертифицирани са 11%, като изпълнението на прогнозата е 79 %. Подаден е доклад към Сертифициращия орган за одобрение и изпращане на нов сертификат към ЕК в размер на близо 160 млн. лв. Г-жа Николова посочи, че относно прилагане на правилото N+2, N+3, минималната цел за сертифицирани разходи към края на 2012 г. е 494 млн. лв. Сертифицираните разходи към 31.05.2012 г. са 297 млн. лв. само от ЕФРР. Очаква се размерът на декларираните разходи пред СО за периода 01.06-31.12.2012 г. да достигне 210 млн. лв. или 43 % от минималната цел за сертифицирани разходи. Общ очакван размер за декларираните разходи пред СО към 31.12.2012 г. – 665 млн. лв. или 135 % от

минималната цел за сертифицирани разходи. При тези прогнозни стойности няма риск от автоматично освобождаване на средства по линия на програмата. През следващата година трябва да бъдат верифицирани и сертифицирани до 900 млн. лв. Целта е тази година да се акцентира върху верификацията, за да се подпомогне усвояването на ресурсите за следващата. В края на 2013 г. съществува риск от автоматично освобождаване на средства към ЕК.

Г-жа Николова поясни, че за София е реалокиран ресурс в размер на 142 млн. евро. Останалите налични средства като бюджет на програмата, които могат да бъдат усвоени от столицата, възлизат на 7 млн. евро. Сключените и предстоящите за сключване договори за София са в размер на 1 млн. евро. За 6-те големи града са сключени и предстои да бъдат сключени договори в размер на 292 млн. евро.

Относно проекта за деинституционализация 62 общини са бенефициенти, като са сключени 54 договора. В процес на оценка са останалите 8 договора, като между края на юли и началото на август 2012 г. предстои сключване на договори в размер на 20 млн. лв. За този проект има пренасочена бюджетна линия с конкретен бенефициент Министерство на здравеопазването, като алокирани са 10 млн. лв. в за реструктуриране на Домове за медико-социални грижи за деца. Към момента проектът е в своята пикова фаза, провеждат се тръжни процедури и се очаква стартиране на дейности по неговото изпълнение.

Друг важен проект е схемата за подкрепа на социални жилища за маргинализирани групи. От началото на годината е предоставен ресурс от 16 млн. лв. за 4 конкретни бенефициента, които да подготвят проектни предложения за изграждане на социални жилища. Това са общините Бургас, Видин, Девня и Дупница. В рамките на оценителната комисия Община Бургас оттегля проектното си предложение с оглед на настъпила промяна в концепцията, която отново ще бъде входирана и прегледана от Министерски съвет – първата инстанция, която прави подбор на конкретните бенефициенти. Останалите общини са одобрени за финансиране и предстои сключване на договор с Община Видин на 28 юни 2012 г., както и с останалите общини след представяне на изискуемите решения на Общинския съвет за собствения принос. Има 3 резервни общини и ресурс от 6 млн. лв. Предвижда се в рамките на следващите месеци резервните общини също да бъдат поканени да подадат свои проектни предложения.

До края на годината ще бъде обявена само една схема, при наличие на достатъчен финансов ресурс от 180 млн. лв., за 36-те големи града за надграждане на съществуващи или вече изпълнени проекти по градска среда. Този ресурс се натрупва вследствие на тръжни процедури и наложени финансови корекции от УО.

За проекта в подкрепа на лечебни заведения, г-жа Николова поясни, че са предоставени 131 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ на Министерство на здравеопазването за реконструкция и обновяване на 13 държавни лечебни заведения. Към момента се провеждат тръжни процедури за доставка на медицинско оборудване, строително-монтажни работи и съпътстващи дейности. До края на месеца се очаква да има реални резултати от оценителните комисии. Обособена е бюджетна линия в размер на 125 млн. лв. за 26 общински лечебни заведения.

В началото на юни 2012 г. изтича срокът за подаване на проектни предложения по компонент 2, Операция 4.1 на програмата, свързан с предоставяне на средства за болници, които следва да бъдат реструктурирани в медицински центрове. В рамките на процедурата са получени 5 проектни предложения.

Г-жа Николова заяви, че по отношение на АПИ от общо 501 млн. лв. към момента са договорени 470 млн. лв. Спестените средства вследствие на проведени обществени поръчки ще бъдат насочени за подкрепа на вече оценени от УО проекти на агенцията.

С оглед по-качественото осъществяване на контрол предстои сключването на договори с 7 фирми, които ще изпълняват инвеститорски контрол. Очаква се това да окаже своето влияние върху процеса на верификация.

В рамките на програмата по линия на техническа помощ е сключен договор за обучение на бенефициентите. От началото на изпълнение на договора са проведени 16 обучения, като са обучени 212 представители на бенефициентите. Проведени са 11 учебни пътувания за обмяна на опит в чужбина, в които са участвали 131 представители на бенефициентите. По отношение на мерките за информация и публичност са проведени 7 официални церемонии за подписване на договори по схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от началото на годината. В момента тече и кампанията за популяризиране на мерките за енергийна ефективност и обновяване на многофамилните жилищни сгради. Най-малко два пъти в годината УО организира срещи за обучение на всички бенефициенти, най-вече по отношение на ситемите за контрол и качеството на изпълнение на проектите. В началото на годината е проведена среща относно актуализиране на процедурните правила във връзка с нормативни промени. Г-жа Николова отбеляза, че са сключени 4 договора с медии за популяризиране на програмата, както и два договора за изработка на рекламни и информационни материали. В процес на изпълнение са 7 рамкови споразумения за логистично подсигуряване на УО по отношение организиране и провеждане на информационни събития.

Обсъждане и приемане на промени в ОП „Регионално развитие” 2007-2013 г.

По следваща точка от дневния ред, *„Обсъждане и приемане на промени в ОПРР”*, г-жа Павлова уточни, че основните промените са две. Едната има за цел освободеният финансов ресурс от всички приоритетни оси да се пренасочи към новата схема „Зелена и достъпна градска среда”. Втората промяна засяга Министерство на културата и пренасочване на средства от Операция 3.2 към Операция 3.1, тъй като непреодолими пречки не са позволили осъществяването на предвидените събития с регионален и национален обхват на въздействие. Освободеният ресурс от близо 3 млн. евро следва да се пренасочи за финансиране на училища по изкуствата или професионални гимназии, които се управляват от Министъра на културата. Г-жа Павлова даде думата на г-жа Деница Николова да представи в детайли предложенията за промени.

Г-жа Николова посочи, че в рамките на взетите решения целият свободен финансов ресурс ще бъде реалокиран към схема „Зелена и достъпна градска среда”. На миналото заседание на КН е взето решение освободените средства по грантовите схеми от бенефициенти-общини да се пренасочва към тази схема. УО предлага спестеният финансов ресурс на конкретните бенефициенти също да се пренасочи към тази схема, с някои изключения. До момента по текущи схеми има освободен финансов ресурс от следните бенефициенти: МОМН, АСП, Община Бургас, както и от схемата за деинституционализацията в размер на 21,6 млн. евро. Пренасочването на средства към схема „Зелена и достъпна градска среда” е в две направления – пренасочване между приоритетни оси и/или между операции (17,3 млн. евро) и използване на наличен ресурс в рамките на Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска” (4,3 млн. евро). Предлага се освободеният финансов ресурс по текущите схеми в размер на 17,3 млн. евро да бъде пренасочен към предстоящата нова схема BG161PO001/1.4-09/2012 „Зелена и достъпна градска среда” в обхвата на Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”. Средствата се

разпределят както следва: 13,23 млн. евро в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие”; 9 млн. евро от Операция 1.1 „Социална инфраструктура”; 0,03 млн. евро от Операция 1.2 „Жилищна политика”; 4,2 млн. евро от Операция 1.5 „Системи за устойчив градски транспорт”. Г-жа Николова допълни, че 2,7 млн. евро се пренасочват от Приоритетна ос 2 „Регионална и местна достъпност”, като от тях 1 млн. евро са от Операция 2.1 „Регионална и местна пътна инфраструктура” и 1,7 млн. евро – от Операция 2.3 „Достъп до устойчиви и ефективни енергийни ресурси”. По отношение на пренасочването на финансов ресурс между приоритетни оси – 0,06 млн. евро от Приоритетна ос 3 „Устойчиво развитие на туризма”, Операция 3.1 „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура” и 1,3 млн. евро от Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество”, като от тях 0,9 млн. евро са от Операция 4.1 „Дребномащабни местни инвестиции” и 0,4 млн. евро – от Операция 4.2 „Междурегионално сътрудничество”. Г-жа Николова обясни, че 4,3 млн. евро се пренасочват между схеми за БФП в рамките на Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”, като става въпрос за пренасочване на средства между операции, за което не е необходимо решение на КН. Въпреки това УО разчита на подкрепата на членовете на комитета. Във връзка с гореизложеното, към предстоящата нова схема BG161PO001/1.4-09/2012 „Зелена и достъпна градска среда” се насочват средства в общ размер на 21,6 млн. евро. Така общият размер на схема BG161PO001/1.4-09/2012 „Зелена и достъпна градска среда” се увеличава на 46,8 млн. евро.

Г-жа Павлова обобща, че всички спестени средства ще бъдат пренасочени към една схема, а именно „Зелена и достъпна градска среда”. УО предлага на КН да даде мандат средствата по приоритетни оси на стойност 17 316 444 евро да се прехвърлят към новата схема в рамките на Приоритетна ос 1.

Г-н Иван Бойков поиска определението „зелена и достъпна градска среда” да бъде допълнително изяснено.

Г-жа Деница Николова обясни, че става въпрос за надграждане на вече изпълнявани схеми по програмата за инвестиции в градска среда, като допустимостта на дейностите ще бъде аналогична на тази в рамките на първите реализирани схеми. Насочените усилия са за зелена и достъпна градска среда с повече паркове, зелени пространства, оформяне на идеалните градски центрове, които да променят облика на града.

По направеното предложение нямаше допълнителни коментари и бележки и то бе одобрено единодушно от членовете на КН.

Г-жа Павлова заяви, че в допълнение се предлага да се даде мандат на УО регулярно да пренасочва освобождавания се финансов ресурс от всички приоритетни оси към новата схема с ангажимента на следващото заседание на комитета да представи справка за освободените и пренасочени средства.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе одобрено единодушно от членовете на КН.

Г-жа Павлова посочи, че следващото предложение за промяна е свързано с Министерство на културата.

Г-жа Николова поясни, че до момента МК е бенефициент по Операция 3.2 за развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите. В рамките на алокирания ресурс от 3,2 млн. евро, МК е трябвало да осъществи дейности, свързани с организирането на събития с национално и регионално значение. Предложението на министерството е средствата да бъдат пренасочени към Приоритетна ос 1 „Социална инфраструктура”, по която също е бенефициент, но в подкрепа на подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура. Следва да се реализират мерки за енергийна ефективност, реконструкция на

училища за култура, художествени занаяти и т.н.

Г-н Стоян Стоянов благодари на УО от името на Министерство на културата за подкрепата на тази инициатива. Той обясни, че Министерът на културата се явява принципал на 23 специализирани училища за таланти деца, от които само 3 са ремонтирани. Решението ще предостави възможност на още 5 училища да бъдат обновени. МК е убедено, че инициативата е устойчива, тъй като в тези училища всяка година се обучават около 2 000 деца. Това са музикални и художествени училища, които предполагат специализирано оборудване, за което в момента липсват средства.

Г-жа Павлова уточни още веднъж, че предложения за реалокране ресурси са в размер на 3,2 млн. евро, които да бъдат пренасочени от Операция 3.2 към Операция 3.1.

Г-н Размусен заяви, че ЕК напълно подкрепя направеното предложение с изложените аргументи. Той отбеляза, че МК ще има възможност отново да бъде бенефициент по програмата през новия програмен период, тъй като направеното през настоящия не е достатъчно и се поинтересува за причините.

Г-н Стоян Стоянов обясни, че е извършен задълбочен анализ и основният извод е, че фестивалите в страната са многобройни. Заключение на МК е, че събитията се нуждаят от подобряване на качеството и държавна подкрепа, а не от увеличаване им като брой. Оценен е реалният риск от привличане на достатъчно туристи.

Г-жа Павлова посочи, че по одобрения проект на МК за организиране на няколко държавно финансирани фестивали идеята е била да има иновативни елементи при условие, че представляват надграждане на съществуващи събития; да се създадат нови фестивали с държавно финансиране от МК, като УО финансира разработването на концепцията и идеята за провеждането им. МК от своя страна е поело ангажмента за период от три години след приключване на проектните дейности да подпомага реализацията на събитията за своя сметка и да проведе още 3 подобни фестивала. Като основен проблем се отчита противопоставянето на идеята от страна на носителите на авторски права на съществуващите държавни фестивали.

Г-н Марин Кавръков помоли присъстващите да проявят по-голяма толерантност и разбиране към спецификата на работата в областта на културата, като се има предвид, че повечето сгради са строени в периода 1930-1936 г. и са паметници на културата. Новото строителство в Котел и Широка лъка също е от преди 20-30 г., но е свързано с ландшафта и архитектурните особености на тези градчета, в които е много сложно да се правят интервенции с оглед на внедряване на мерки за енергийна ефективност. Той допълни, че в министерството работят повече интелектуалци, които не са запознати със строителство и следва да им се окаже нужната подкрепа за реализиране на инвестицията.

Г-жа Павлова изясни, че в МК вече е създадена дирекция, в която работят финансиста и инженери с цел създаване на добър екип за управление на проектите.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.

Г-жа Павлова уточни, че следващото решение е свързано с даване на мандат на УО да отрази тези решения, да направи промени в текста на програмата, след което да ги предостави на ЕК.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то също бе прието единодушно.

Взети решения:

Решение 3.1

КН одобрява освободеният финансов ресурс по текущите схеми за безвъзмездна финансова помощ в размер на 17 316 443 евро (33 868 019,01 лв.) да бъде пренасочен към предстоящата нова схема BG161PO001/1.4-09/2012 „Зелена и достъпна градска среда” в обхвата на Операция 1.4 „Подобряване на физическата среда и превенция на риска”

Решение 3.2

КН дава мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПРР да пренасочва регулярно освобождаващия се финансов ресурс по следните текущи схеми за БФП:

BG161PO001/1.1-02/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна образователна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”;

BG161PO001/1.1-03/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна социална инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”;

BG161PO001/1.1-12/2011 „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск”;

BG161PO001/1.5-01/2010 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Община Бургас”;

BG161PO001/1.5-02/2011 „Подкрепа за интегриран градски транспорт в Столична община”

към Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие”, Операция 1.4, за обявяване на нова схема BG161PO001/1.4-09/2012 „Зелена и достъпна градска среда”.

Решение 4

КН одобрява да преносачване на финансов ресурс от 3 189 617 евро (6 238 348,62 лв.) от Приоритетна ос 3 „Устойчиво развитие на туризма”, Операция 3.2 „Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите”, схема BG161PO001/3.2-01/2010 „Подкрепа за организиране на събития с регионален и национален обхват и въздействие” с конкретен бенефициент Министерство на културата към Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие”, Операция 1.1 „Социална инфраструктура”, за целите на схема BG161PO001/1.1-05/2008 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и ефективна държавна културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали” с конкретен бенефициент Министерство на културата.

Решение 5

КН дава мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПРР да направи промени в ОП „Регионално развитие” 2007-2013 г., съгласно взетите решения на X-тото заседание на КН при инициране на следващо ревизиране на програмата, както и да променя стойностите на индикаторите при необходимост.

Напредък в реализацията на схема „Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради”

По следващата точка от дневния ред, „Напредък в реализацията на схема „Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради””, г-жа Павлова даде думата на г-жа Десислава Йорданова.

Г-жа Десислава Йорданова отбеляза, че повечето присъстващи са запознати с основните параметри на проекта, тъй като от средата на април 2012 г. е стартирала информационна кампания за всеки от 36-града. Това е инициатива, която за първи път се реализира в България със средства от Структурните фондове. От една страна тя представлява безвъзмездна финансова помощ, управлявана от Дирекция „Жилищна политика“, конкретен бенефициент и финансов инженеринг, в компетенциите на УО на ОПРР. Проведена е обществена поръчка и избран Фонд за жилищно обновяване за отпускане на нисколихвени заеми от Корпоративна търговска банка. Тази инициатива не е самостоятелна и надгражда предишен опит на МРРБ при реализация на проекти за демонстрационно обновяване на многофамилни жилищни сгради по програма на ПРООН, в резултат на което са обновени 53 сгради. Г-жа Йорданова изрази надежда, че с финансовия ресурс от 63 млн. лв. ще се предостави възможност да се обновят най-малко 3 пъти повече сгради. Този проект ще се реализира в рамките на 3 години с финансова помощ от 50 млн. лв. за 36 града. В проекта може да участват не само сгради, но и блок-секции от един или два входа, между които има дилатационна fuga, за да получат финансиране като отделна единица, както и три етажа с 6 самостоятелни обекта, от които 60 % с жилищно предназначение, като условието е сградата да е проектирана преди 26 април 1999 г. Тези критерии са заложили, за да се отсеят сградите, които в момента имат най-голяма нужда да бъдат обновени. Г-жа Йорданова посочени, че гражданите ще бъдат мотивирани за участие в този процес, тъй като много от дейностите изцяло се финансират по проекта, като техническото обследване, технически паспорт, енергийното обследване. По реда на ЗОП има избрани проектни мениджъри, за които разходите също ще бъдат покрити, с цел оказване на пълна техническа помощ на гражданите. Разходите, разделени 50 на 50, са свързани с проектиране, СМР, оценка на съответствието, авторски и строителен надзор, необходимите разрешителни, както и документи за въвеждане на сградата в експлоатация. При разпределението не е определена горна граница, тъй като разходите ще бъдат разделени по равно между гражданите и Фонда за жилищно обновяване. Мерките, които ще се подпомагат обхващат: подмяна на дограма, полагане на топлоизолация, ремонт на отоплителната инсталация, въвеждане на възобновяеми енергийни източници, газификация, ремонт на електрическата инсталация и тръбната мрежа, както и ремонт на покриви, където е необходимо и предписано в обследването за енергийна ефективност. Всички дейности, свързани с ремонт на общите части също ще бъдат финансирани. Участници в процеса са Звеното за изпълнение на проекта, което ще подпомага Дирекция „Жилищна политика“ при изпълнението му, избрани са и проектни мениджъри за 4 райони на ниво NUTS II и София. За два от районите – СЗР и СИР, предстои обявяване на нова обществена поръчка. Процесът ще бъде организиран така, че в тези два района стартирането на проекта да съвпадне с останалите, а именно на 1 юли 2012 г. Проведена е обществена поръчка и за техническото обследване, избрани са изпълнители, с изключение на СИР и СЦР. Проектът не може да бъде осъществен без подкрепата на общините, които оказват необходимото съдействие при осъществяването на публични събития. Г-жа Йорданова уточни, че има два основни етапа в процеса на кандидатстване – подготвителен и същински. Идеята е да се даде възможност на гражданите без да се сдружават да подадат заявление, с което да заявят желанието си да участват в процеса, прекия мениджър да ги запознае с инициативата и заедно с тях да извърви целия път до подаване на същинското заявление. При обновяването има изискване за техническо обследване и технически паспорт, като съществуват две възможности – едната е свързана с това, че ако техническото обследване определя сградата като конструктивно

устойчива се преминава към енергийно обследване. При необходимост от конструктивни мерки, гражданите ще трябва да ги финансират на 100 %. Ако не са в състояние да ги обезпечат, имат възможност да се откажат. След обследването се изготвя технически проект, стартират строително-монтажните работи и се осъществява авторски и строителен надзор. Г-жа Йорданова каза, че Дирекция „Жилищна политика“ винаги е готова да отговори на възникнали въпроси, дори да посещава общите събрания на собствениците.

Г-жа Павлова благодари за направената презентация и допълни, че проектът цели преобразяване на градовете. Тя отбеляза, че всеки четвъртък в МРРБ има приеман ден, на който всеки може да получи информация за проекта, а от 1 юли 2012 г. във всеки от 36-те града ще има хора които да представят нужната информация относно възможностите за кандидатстване.

Г-н Карстен Размусен отбеляза, че ЕК приветства инициативата, като допълни, че схемата е важна, добре разработена и процесът ще бъде наблюдаван отблизо. Той изтъкна, че съществува притеснение и то е свързано с хаоса в сектора. Това, че искането за обновяване трябва да се дискутира със съседите в една кооперация показва, че нещата в сектора не са организирани и не вървят в правилната посока. Преди стартиране на дейностите вероятно са необходими някои законодателни промени, които да въведат строга дисциплина. ЕК ще наблюдава процеса, за да проследи с каква бързина ще се осъществят промените, взети правилните решения, като това ще бъде отправна точка за по-нататъшно финансиране в по-големи размери.

Г-жа Павлова благодари за направения коментар и каза, че засега обновяването е доброволно, но в бъдеще ще бъдат създадени законови нормативи, които да забранят санирането „на парче“.

Г-н Иван Бойков отбеляза, че това е сериозна тема и попита освен газификация има ли и други енергийни мерки за финансиране по програмата.

Г-жа Павлова отговори, че всички възможни мерки за отопление ще се финансират.

Г-н Иван Бойков уточни, че основен проблем са конструктивните дефекти на сградите. В панелните жилища само енергийна ефективност не е достатъчна, защото ще бъде подобро състоянието на фасадите, но проблемът с връзките остава. Финансирането с цел отстраняване на конструктивните дефекти е сериозно перо. Освен това се наблюдава претоварване на системата с много нормативни документи и изисквания. Добре е МРРБ да има единна методика какво представлява енергийното обновяване на сградата, да се вземат под внимание и нормативните актове от гледна точка на качествена дограма, как се прави изолация и т.н.

Г-жа Павлова благодари за направения коментар и посочи, че има направен анализ по отношение на това какво включва енергийната ефективност, има и подзаконови актове. Тя отбеляза, че няма да бъде финансирана сграда, която не е конструктивно устойчива. Планира се през следващия програмен период тази инициатива да не включва само обновяване и енергийна ефективност, а да бъде с по-широк обхват и интегрираност.

Информация за напредъка по прилагане на JESSICA – финансов инженеринг за градско развитие

По следващата точка от дневния ред, „Информация за напредъка по прилагане на JESSICA – финансов инженеринг за градско развитие”, г-жа Павлова даде думата на г-н Иван Попов.

Г-н Иван Попов изтъкна, че инициативата се реализира с 33 млн. евро от ОПРР чрез двустепенна схема на изпълнение с избран Холдингов фонд в лицето на ЕИБ. Има два фонда за градско развитие – един за София и един за 6-те големи града. Финансираните проекти за градско развитие трябва да отговарят на три основни изисквания – да съответстват на ОПРР, да са част от общия устройствен план и общинския план за развитие, както и да генерират достатъчно приходи, които да осигурят възвращаемост на вложения в тях ресурс. Освен общини могат да кандидатстват и частни инвеститори. Тази инициатива цели насърчаване на публично-частните партньорства. Избран е Регионален фонд за градско развитие за 6-те големи града. Един от основните хоризонтални плюсове на инициативата е осигуреното два пъти по-голямо финансиране от Фонда за градско развитие, с водещ партньор Сосиете Женерал Експресбанк в размер на 36,9 млн. лв. Без инициативата осигурените от тях средства най-вероятно е нямало да бъдат насочени към проекти за градско развитие и инвестирани в България. Основните параметри на фонда на предлаганата максимална лихва за частното финансиране е 9 %, но със средствата от ОПРР средната постигната лихва е 6,5-7%, в зависимост от конкретния проект. Срокът за погасяване на кредита е до 18 г. Такъв тип заемно финансиране в България не съществува на пазара. Проектите трябва да имат не само икономическа изгода, но и да бъдат обществено значими. УО на ОПРР успя да договори минимум 50% съфинансиране от фонда на ниво проект. От една страна тези средства могат да бъдат възстановени, а от друга – частното финансиране гарантира, че банката, Фонд за градско развитие, ще положи усилия да няма загуби по схемата.

Г-н Попов поясни, че на 30 май 2012 г. е подписано Оперативното споразумение за Фонда за градско развитие – София, като от страна на ЕИБ за реализиране на инвестицията е избран ФОНД „ФЛАГ”. Съфинансирането, осигурено от ФОНД „ФЛАГ” е в същия размер, предоставен и от ОПРР. Чрез избора на тези два фонда се минимизира риска, тъй като инициативата е нова и ще даде представа как действат частен и публичен фонд за градско развитие. Инициативата обхваща само 7 общини, но инвестициите се реализират в строителните граници на градовете-центрове, така че да бъде максимално гъвкава. В началото на годината Регионалният фонд за градско развитие е посетил всички 6 града, като са представени изискванията за кандидатстване и самия фонд. Всеки заинтересован инвеститор или община може да отиде и да представи своята проектна идея, да получи обратна връзка и да започне да разработва своя бизнес план.

През февруари 2012 г. е изпратена окончателната версия на Нотификация на държавни помощи по инициативата JESSICA до Европейската комисия чрез Министерство на финансите. Вече има предоставено неформално решение от страна на ГД „Конкурентоспособност” в ЕК, което е оптимистично и се очаква официалното решение да бъде готово преди края на август 2012 г. Финансиране може да се осъществи след одобрение на процедурата за държавни помощи по JESSICA.

Представяне на резултатите от оценка на административния капацитет на бенефициентите

По следващата точка от дневния ред, „Представяне на резултатите от оценка на административния капацитет на бенефициентите“, г-жа Николова даде думата на г-жа Живомира Гайдова.

Г-жа Живомира Гайдова отбеляза, че основните цели на проекта са укрепване на капацитета на бенефициентите за успешното изпълнение и осигуряване на висока степен на усвояване на средствата, както и изготвяне на план за действие. Основните целеви групи са две – 36-те общини и 7-те конкретни бенефициенти. Концепцията трябва да бъде замислена така, че оценката на капацитета да е само междинен продукт от цялостното изпълнение на дейностите. Крайната цел е след достигане до основните изводи от анализа на капацитета да се очертаят специфични области за подобрене на всяка от страните на административния капацитет, на базата на което да се разработят индивидуални планове. За повечето проекти се изготвя обобщена оценка, статистика за бенефициентите като цяло. Тъй като проектът се изпълнява за период от една година, направените препоръки ще бъдат представени на следващото заседание на КН.

Изследваните аспекти за възможностите на бенефициентите са свързани с наличните стратегически документи, за да могат да разработват и успешно да изпълняват проекти при пълно спазване на установените правила и процедури. Като цяло налице е обезпеченост със стратегически документи, като това в най-голяма степен важи за бенефициентите-общини, които одобряват общински планове за развитие, съгласно Закона за регионалното развитие. От значение е как общините съблюдают изпълнението на плановете за развитие. Всички 36 общини припознават интегрираните планове за градско възстановяване и развитие като основен документ, който има значение за градското развитие. Проектната готовност за следващия програмен период също е обект на изследване.

Г-жа Гайдова каза, че са изследвани структурните звена и човешките ресурси като цяло, включително численост, образование, компетентност, текучество за последните 3 г., обучения, затруднения, мотивационни фактори.

На трето място са проучени процедурите и процесите, обезпечеността с процедурни правила, приложими за оперативната програма. Критичен е капацитетът за обществени поръчки, тъй като в 90 % от случаите наложените финансовите корекции са следствие на установени слабости при възлагането им, както и във връзка с наличието на формализирани механизми за проверка на двойно финансиране и осигуряване на устойчивост на резултатите от проектите. Г-жа Гайдова заяви, че са изследвани и други аспекти, а именно – предишен опит, възможности, капацитет за анализиране и идентифициране на научените уроци от предишни проекти, прилагане на добри практики, основни пречки за управление на проектите; причини за налагането на финансови корекции; представяне на бенефициента до момента, както и партньорства от гледна точка на това, че някои проекти изискват партньорство с други организации.

Друг аспект е свързан с финансовия и техническия ресурс. Като цяло изискванията към общините са високи, тъй като от тях се очаква добро финансово управление предвид осигуряването на съфинансиране в някои случаи. Наред с това, местните власти следва да бъдат гъвкави при използване на дългови инструменти. Най-лесно се идентифицират нуждите по отношение на техническите ресурси.

Г-жа Гайдова заяви, че предварителните обобщени резултати по отношение на стратегическото планиране показват необходимост от обезпеченост със стратегически документи (касае се за общинските планове за развитие). При 21 от общините е установено, че не се прилага системата за мониторинг в съответствие

със Закона за регионално развитие. Не всички общини проследяват изпълнението на индикаторите и не всички възлагат междинни оценки за изпълнението на общинския план. Онези от тях, които са възложили междинна оценка на плановете за развитие, в голяма степен са изпълнили препоръките. Останалите осъзнават нуждата от възлагане, тъй като след избиране на качествен екип, способен да изготви добра оценка на изпълнението, може да бъде актуализиран и плана, защото в повечето стратегически документи се наблюдава нереалистичност на заложените мерки. В резултат на гореизложеното се отчита изпълнение на общинските планове в рамките на 5-10%. За възложилите междинна оценка и актуализация на ОПР изпълнението е от порядъка на 60-70%.

По отношение на инегрираните планове за градско възстановяване и развитие до май 2012 г. само 2 общини са успели да сключат договори за изготвяне на такива. Процесът е твърде динамичен и общините изпитват опасения относно подготовката на проектни идеи, с които да могат до 30 октомври 2012 г. да подадат проектни предложения по схемата. По отношение на проектната готовност, както при общините, така и при конкретните бенефициенти близо половината имат проектна готовност – идентифицирани са проектни идеи и индикативни прогнозни финансови таблици. Има и местни власти, които не са наясно с приоритетите за следващия програмен период и не са започнали подготовката.

Г-жа Гайдова каза, че по отношение на структурните звена като цяло бенефициентите са обезпечени. Има различни отдели и дирекции, които се занимават единствено с изпълнението на проекти по ОПРР. Има и някои специфични случаи, в които администрацията е изведена и е създадено общинско предприятие. Необходимо е да се проследи дали това ще се превърне добра практика предвид ограниченията, които се налагат по отношение заплащането на държавните служители. Числеността се оценява като недостатъчна, натовареността е висока, като бенефициентите посочват в коя област не достига персонал. Според изследването само в 3 от общините има достатъчно човешки ресурси. Образователната степен се оценява като подходяща. Г-жа Гайдова отбеляза, че острият недостиг от обучения се откроява като постоянна тенденция. Служителите предпочитат специализирани обучения по конкретните схеми, осъществявани от УО, които бенефициентите намират за недостатъчни. Основните мотивационни фактори са: обвързване на възнаграждението с постигнатите резултати; по-добра материално-техническа база; и повече обучения. Основните затруднения са свързани с нормативните ограничения за получаване на по-големи възнаграждения по ПМС 330/2011 г.

По отношение на процедурите и процесите няма критични слабости. Капацитетът за възлагане на обществени поръчки някои общините оценяват като много добър, други – като наличен, а 5 – като слаб. Формализирани механизми за липсата на двойно финансиране за осигуряване на устойчивост на резултатите съществуват, но не са част от процедурите.

При партньорството с други местни власти общините не срещат затруднения. Въпреки това, възникват недоразумения при разработването на проектните предложения, тъй като не е изяснено кой партньор в коя част участва като финансиране.

Част от бенефициентите изцяло разчитат на собствени екипи и не работят с външни изпълнители, докато други привличат външни експерти за определени етапи от проектния цикъл. Капацитетът за приемане на работата на изпълнителите се определя не добър, установена е необходимост от укрепване на капацитета за качествен контрол при работа с външните изпълнители.

Основните пречки при планиране и разработване на проектни предложения и при изпълнението на проекти са свързани с подготовката на техническата

документация, всички съгласувателни и регулаторни процедури; при по-дълъг период на възстановяване на средствата, както и при налагането на финансови корекции (близо 70% от общините имат наложени финансови корекции).

Г-жа Гайдова уточни, че по отношение на финасовите ресурси се изследва периода за последните 3 г. и се забелязва стабилност или леко увеличаване на собствения принос. Местните власти разполагат с ограничени възможности да за приходи с инвестиционен характер, като продажба на активи, общинска собственост и т.н. В рамките на този ограничен бюджетен ресурс общините трябва да избират дали да подобрят качеството на предлаганите услуги на гражданите или да работят по проектите и да осигуряват обратно финансиране. Над 60% от общините използват успешно ФОНД „ФЛАГ“. В това число влизат не само малки общини, но и такива от групата на 7-те големи града. Използват се инвестиционни банкови кредити, но там има ограничения в обслужването на лихвите, което не трябва да надхвърля 15% от собствените приходи за изравнителната субсидия. Голяма част от бенефициентите предвиждат средства за непредвидени разходи за СМР, но няма практика да се предвиждат за финасови корекции. За довършване на предстоящите плащания се мобилизира целия наличен свободен финасов ресурс, като общините разчитат на възстановяване на междинните плащания в срок, както и на дълговите инструменти.

По отношение на техническите ресурси почти навсякъде наличното оборудване се оценява като недостатъчно. Общините изявяват желание за финансова подкрепа по отношение на техническата база, подобно на конкретните бенефициенти по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ“ на ОПРР.

Г-жа Павлова благодари за направената презентация и допълни, че изпълнението на проекта продължава. Тя се обърна към представителите на НСОРБ да информират общините относно направените изводи, които могат да бъдат от полза за следващия програмен период. Г-жа Павлова апелира към конкретните бенефициенти да оказват пълно съдействие на екипа, който извършва оценка на капацитета.

Г-н Иван Бойков се поинтересува дали общините са питани колко задължения имат към изпълнителите по проектите. Съществуват обекти, приключени преди години, за които не са получени дължимите плащания. Изпълнителите започват дела, блокират се сметките на общините и се получава един затворен кръг. Не трябва да се забравя, че това е въпрос на финансово управление.

Г-жа Гайдова поясни, че за момента не могат да бъдат предоставени обобщени резултати, но задължността на общините е обект на изследване и присъства в конкретните доклади.

Г-н Иван Бойков изрази учудване от факта, че при 50 % от общините има подобряване на финасовото им състояние.

Г-жа Живомира Гайдова уточни, че получените резултати са от прегледа на отчетните документи за периода 2009-2011 г.

Г-н Карстен Размусен попита защо не е направена съпоставка между размера на финасирането и персонала. Според представените изводи общините имат нужда от обучения и леко повишаване на заплащането. Той сподели, че неговите наблюдения се различават. Има закъснение на плащанията, всеки 7 от 10 проекта е с финансова корекция, тъй като общините не разполагат с достатъчен капацитет за успешно изпълнение на проектите и процедурите за обществени поръчки. Той помоли да бъдат коментирани и други бенефициенти, като МЗ и МК, при които също се наблюдават подобни проблеми.

Г-жа Живомира Гайдова отговори, че методологията на изследването включва много подробни и структурирани въпросници, които съдържат общо над 60

въпроса. В някои от тях присъства елемент на самооценка, но изследването не е основано единствено върху нея. Провеждат се и фокус групи, които анализират детайлно възникнали въпроси в процеса на обсъждане, прави се анализ на документи. Образователната степен и компетентности се оценява на базата на самооценката на местните власти. В презентацията са изложени по-общи изводи, но на практика не са установени критични области от гледна точка на образование. Всички общини искат да се предоставят повече средства за обучение.

Г-н Карстен Размусен помоли да бъде направен коментар и за останалите бенефициенти. ЕК остава с впечатлението, че финансирането не е правилно разпределено. Няма логика при проект за 3 млн. евро проектното предложение да бъде изготвено за 10 хил. евро. Той попита дали е правен анализ на разпределението на средствата, както и каква е зависимостта между отпуснатите средства и направените инвестиции през годината.

Г-жа Гайдова отбеляза, че проектът е в процес на изпълнение и УО може да изиска да бъдат извършени подобни анализи. До момента има изведени прогнозни таблици, които отчитат общото изпълнение на проектите. Всички конкретни бенефициенти са били обект на изследване. Дирекция „Жилищна политика“ и ИА „ЕСМИС“ не са стартирали изпълнението на своите проекти. АПИ демонстрира забележителен напредък. Има различни причини за незадоволителното представяне на МК. Основните проблеми в МЗ са свързани с честата смяна на екипите, тъй като СРИП е изменяна неколkokратно поради персонални промени. Стратегическите документи са били недостатъчни. Дирекцията в МЗ няма структурирано звено, което се занимава само с проектите по ОПРР. В Дирекция „Международни програми и проекти“ експертите обработват проектите и по други програми. МЗ разчита на болниците да предоставят своите технически задания. По отношение на МИЕТ г-жа Гайдова каза, че има 2 дирекции-бенефициенти. В сравнение с останалите конкретни бенефициенти МИЕТ е с по-голям процент наложени финансови корекции. Предизвикателството е да се запази наличния капацитет, предвид решението на правителството за изнасяне на част от администрацията извън министерството. Необходимо е да се направи допълнителен анализ относно капацитета на служителите, комуникацията с другите дирекции и т.н.

Предизвикателствата на новия програмен период 2014-2020 г. и резултати от социално-икономическия анализ

По следващата точка от дневния ред, „Предизвикателствата на новия програмен период 2014-2020г. и резултати от социално-икономическия анализ“, г-жа Павлова отбеляза, че това е тема от изключително значение. Социално-икономическият анализ е възложен чрез обществена поръчка на Обединение „Регионални анализи и прогнози 2014+“. След това тя даде думата на г-жа Яна Кирилова.

Г-жа Яна Кирилова изтъкна, че в процеса на програмиране на регионалното развитие има различни стъпки и етапи. Първият етап от анализа е приключен през декември 2011 г., като е изготвена детайлна база данни с показатели за регионалното развитие в България по различни направления. Също така е изготвен детайлен анализ на регионалните различия в България. В момента тече вторият етап, които ще приключи на 19 юни 2012 г., в рамките на който се изготвя един по-фокусиран анализ, допълващ изработения през първия етап SWOT анализ. До края на 2012 г. се предвижда изготвянето на пълен SWOT анализ за развитието на българските региони. Разработва се Национална концепция за пространствено развитие, извършва се предварителна екологична оценка на оперативната

програма, изготвят се различни планове за действие за укрепване на административния капацитет на бенефициентите и др. По номинален брутен вътрешен продукт на жител България е постига ниво около 40% в сравнение със средното ниво за ЕС. В периода 2007-2009 г. има съвсем леко покачване в рамките на около 1%, но като цяло това ниво остава изключително ниско. По този показател България има съизмерими стойности с Румъния. Чехия например има стойности около 79% в сравнение със средното ниво за ЕС, а Дания е на равнище от около 120%.

При регионалния разрез лидер в България е ЮЗР с равнище 72,8% от средното ниво за ЕС, а с най-ниски стойности се отличава СЗР, най-изостаналият район по този показател в целия ЕС. Освен показател брутен вътрешен продукт на един жител, индикативен за социално-икономическото развитие на регионите за целите на анализа е разработена интегрална оценка, която включва различни показатели, не само икономически, но и демографски, социални, показатели за инфраструктурата, инвестицията. На базата на тази интегрална оценка е направено аранжиране на българските региони. Лидер в тази интегрална оценка е отново ЮЗР, следван от СИР, като тези райони са над средното равнище за страната. Под средното равнище са ЮИР, ЮЦР, СЦР, а с най-ниско ниво отново е СЗР. Със стойности над средните за страната са София-град, София област, Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора.

Тези големи междурегионални различия в България дават основание за предприемане на два типа политика. Политика на намаляване на големите различия, свързана с насочване на средства към по-слабо развитите региони или политика за насочване на средства към регионите с ясно изразени двигатели на развитие за достигане на европейски стойности. Идеята е тези области да подпомогнат развитието на съседни териториални единици, които се отличават с по-ниско ниво на социално-икономическо развитие.

Изследвани са различни териториални групи, в които влизат селски общини, градски общини, планински, гранични, дунавски и черноморски общини. Основният извод е, че групата на селските общини е изключително хетерогенна по отношение социално-икономическото развитие. В тази група попадат както общини с високо ниво на развитие, предимно общини с развит туризъм, развита промишленост или местни власти в близост до голям център, както и администрации, които разработват интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. Същевременно има и общини, които се отличават с ниско ниво на социално-икономическо развитие. Критериите, които определят обхвата на селските общини в България се нуждаят от прецизиране, като само някои от сегашните селски общини биха могли да бъдат подкрепени. Част от тях биха могли да преминат към градските общини.

По отношение на градските агломерации към момента в България има 36 градски агломерационни ареала. Някои от тях не са мрежа от селища, а отделни общини. Г-жа Кирилова каза, че е направен анализ на териториалния обхват на градските агломерации въз основа на няколко критерии – мрежа от стабилни селища, при условие населението на околните селища да запазва местоживеенето си, в рамките на ареала трябва да се интензифицират връзките между съответните населени места. Основен показател е интегралната оценка. Динамиката на населението е отчетена в дълъг период, обхващащ 1995-2011 г. – ако населението в тези общини нараства или намалява под средното за страната може да се говори за стабилни агломерации в рамките, на които населението не се изселва, а запазва местоживеенето си и има засилване на интензивните връзки между отделните населени места. Изводът от този анализ е, че в България в момента функционират 4 агломерации – София, Пловдив, Варна и Бургас.

Въз основа на анализа може да се направи профил на градските общини. В България градските общини попадат в 4-те идентифицирани агломерационни ареала, а другите попадат извън агломерационните ареали, но на практика изработват интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. Третата група са общини от сегашните 231 селски общини от ПРСР, но те не притежават селски профил и не разработват интегрирани планове за градско възстановяване и развитие – Балчик, Банско, Каварна, Царево, Чепеларе и др. Това са местни власти със силна икономика, развит туризъм, развита индустрия, енергетика и т.н. Друга група общини, обект на анализ, обхваща планинските общини – 108, определени на база надморска височина, разчлененост на релефа. Те са сравнително хомогенна група, които от гледна точка на регионалната политика могат да бъдат поставени под общ знаменател. Изследвани са и 77 гранични общини. Те също са хетерогенна група по отношение на икономическо развитие. Има определена група местни власти, чието икономическо състояние е много добро – това са малко общини с добре развит туризъм или транспортни връзки, като същевременно има много голям брой малки, селски, обезлюдяващи общини, които са изолирани и изостанали. По отношение на целите на сближаване, от подкрепа се нуждаят преобладаваща част от граничните общини в България. Обект на изследване са и дунавските общини, като обхванати са 34, разположени по протежението на река Дунав. За тях може да се каже, че са сравнително хомогенна група като развитие. Повечето от тях се нуждаят от подкрепа. Г-жа Кирилова уточни, че са изследвани 21 черноморски общини, като основният извод е, че икономическото им състояние е значително по-добро от средното за страната, което е обусловено от структурата на икономиката, доминирана от туризма.

Обект на изследването са регионалните аспекти на бедността, социалното изключване и териториалното разпределение на маргинализирани групи. Основано е върху три показатели – линия на бедност, население в риск от бедност и социално изключване.

Г-жа Павлова благодари за интересната и изчерпателна презентация и допълни, че е представен междинния етап от анализа, задълбочен и всеобхватен.

Г-н Марин Кавръков предложи да се направи анализ на съотношението производство – услуги. Той отбеляза, че в България, както и в цял свят има тенденция за увеличаване на относителния дял на услугите спрямо материалната сфера. Този анализ ще създаде представа не само за развитието на туристическите райони, където е концентрирано банковото дело, тъй като банковите трансакции попадат в сектора на услугите. Ако съотношението услуги-материално производство е 60 на 40, се предполага, че в рамките на тези 60% поне 50% са за банкови трансакции. Следователно, некоректно се оценява съвкупният обществен продукт по области, защото централите на банките са разположени предимно в София. Същото се отнася и за мобилните оператори, които оперират на територията на цялата страна. В този смисъл районите са подценени и се деформира действителното състояние. Когато се прави оценка на състоянието на икономическите райони, е по-коректно град София да се извади от ЮЗР, защото продуктът, създаден от София представлява 2/3 от общия за района. Отчита се съвкупен обществен продукт в лева или евро и нивото като производителност на труда е по-ниско от европейското. Не може да има висока производителност, след като стойностното изражение на материалния продукт, създаден в България е нисък. Г-н Кавръков отбеляза, че следва да се предвиди оценка на натурални показатели, която би довела до реално сравнение.

Г-жа Павлова благодари за направените коментари и каза, че те са изключително ценни. Тя апелира към екипа, занимаващ се с изследването да ги вземе предвид при по-нататъшното разработване на анализа.

Г-н Спартак Керемидчиев отбеляза, че съществува анализ за структурата на създадената брутна добавена стойност по области, количеството на произведеното от индустрията, селското стопанство и услугите. Делът на индустрията като цяло расте, услугите са около 50%, при положение, че в световен план има икономики с 80% дял на услугите. Изпробвани са различни модели и са направени различни комбинации от индикатори, така че прилагането им да не влияе върху позицията на отделна област, община или район. Работи се с наличните индикатори, които коректно отразяват състоянието и развитието на районите и техните различия. Няма как създадения добавен продукт от БТК например да се преразпредели за цялата страна, за да се отчете по-коректно равнище на индустрията. С оглед да бъде спазено регионалното и административно деление на страната, не може София да се извади от ЮЗР.

Г-жа Павлова отбеляза, че ако София се отдели ще бъде отчетен висок процент на развитие, което ще създаде предпоставка за допълнителна преценка редно ли е да получава европейско финансиране.

Г-н Карстен Размусен допълни, че за следващия програмен период трябва да се прецени възможно ли е София да бъде извадена, тъй като се е доближила до необходимото ниво на кохезия.

Закриване на заседанието на КН на ОПРР – заключителни слова на г-жа Лиляна Павлова

Г-жа Лиляна Павлова обобщи, че поставените цели на заседанието са изпълнени, взети са добри решения, но предстои още много работа. Тя се обърна към присъстващите, за да изрази благодарност за участието в заседанието, оказаната подкрепа и партньорство.

УТВЪРДИЛ:

ЛИЛЯНА ПАВЛОВА,

Министър на регионалното развитие
и благоустройството,

Председател на КН на ОПРР

ДЕНИЦА НИКОЛОВА,

Главен директор на ГД „ПРР” и

Ръководител на УО на ОПРР